

**Uchwała Nr XXXVI/500/08
Rady Miasta Bydgoszczy
z dnia 24 września 2008 r.**

w sprawie nadania wiaduktowi nazwy „Wiadukt im. Józefa Święcickiego”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337 i z 2007r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Wiaduktowi zlokalizowanemu w Bydgoszczy w ciągu ulicy Gdańskiej, nad torami kolejowymi, prowadzącemu do Myślęcinka nadać nazwę „Wiadukt im. Józefa Święcickiego”.

§ 2. Szczegółową lokalizację wiaduktu określa załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Miasta

Dorota Jakuta

UZASADNIENIE

Postać Józefa Świącickiego zajmuje szczególne miejsce w panteonie osób zasłużonych dla Bydgoszczy. Przybliżając jego sylwetkę możemy poznać dzieje bydgoskiej architektury 4. ćwierci XIX stulecia oraz początku XX wieku. Jej twórcami w zdecydowanej większości byli miejscowi projektanci (mistrzowie murarscy i ciesielscy, budowniczowie, architekci, a także przedsiębiorcy budowlani). Należy podkreślić, że onegdaj zakres uprawnień zawodowych w dziedzinie budownictwa prezentował się inaczej niż w czasach nam obecnych. Wykształcenie i umiejętności mistrza branży budowlanej umożliwiało wykonywanie projektów na zlecenia prywatne.

Zaprezentowanie historii bydgoskiej architektury bez skoncentrowania uwagi na osobie Józefa Świącickiego praktycznie nie jest możliwe. Jego twórczość jest reprezentatywna dla bydgoskiego środowiska budowlanego, stanowi odzwierciedlenie rozwiązań formalnych i stylistycznych występujących w architekturze Bydgoszczy.

Ponadto J. Świącicki był postacią o rozległych zainteresowaniach i umiejętnościach daleko wykraczających poza architekturę. Był szachistą, współzałożycielem Bydgoskiego Stowarzyszenia Szachowego (ok. 1886 r.), dramatopisarzem, jego sztuki wystawiano w Teatrze Miejskim i Teatrze „Elysium”, autorem przewodnika po Bydgoszczy wydanego w 1907 roku, w którym chwalił walory rodzinnego miasta, współautorem książki z zakresu zagadnień konserwatorskich (1910 r.), a także filantropem wspierał akcje charytatywne i ufundował stypendium swojego imienia dla chłopców szkół powszechnych, aby mogli kształcić się w dobrych szkołach średnich.

Rodzina Świącickich, katolików polskiego pochodzenia, przeniosła się z Elbląga i osiedliła się w 1823 roku w Bydgoszczy. Najprawdopodobniej w 1842 r. mistrz szewski, Franciszek Świącicki poślubił Michalinę z domu Woytalewicz (Woytalowitz). Państwo Franciszek (1810–1863) i Michalina (ok. 1827 – ok. 1912) Świącicy mieli ośmioro dzieci urodzonych i ochrzczonych w Bydgoszczy.

Józef Stanisław Świącicki urodził się w Bydgoszczy 9 marca 1859 roku, jako ich siódme dziecko. 31 marca tegoż roku został ochrzczony w kościele parafialnym p.w. śś. Mikołaja i Marcina. Jego rodzicami chrzestnymi zostali Ignatz Wakarecy i Minna [Wilhelmina] Bucholtz. W 1863 roku Michalina rozeszła się z mężem, a 7 grudnia tegoż roku, Franciszek Świącicki, zmarł w Bydgoszczy.

8 maja 1866 r. wdowa Michalina Świącicka wyszła za mąż za Antoniego Hoffmanna (1823–1908), bydgoskiego mistrza murarskiego oraz zaprzysiężonego rzeczoznawcę wycen budowlanych. Ojczym wychował i wykształcił Józefa zgodnie z własną profesją.

Od lat 1881/1882, czyli od początku działalności zawodowej, używa terminu budowniczy – „Baugewerksmeister” dla określenia zawodu i uprawnień. Zapewne w okresie lat 1881–1882 Świącicki zdał egzamin państwowy i wykształceniem przewyższył swojego ojczyma.

Początkowo współtworzył rodzinną spółkę autorską Świącicki – Hoffmann. Od 1885 roku Józef Świącicki rozpoczął samodzielną działalność architektoniczną i aż do śmierci prowadził prężnie działające biuro architektoniczne. Był autorem dużej ilości projektów w tym blisko 60. kamienic na terenie Bydgoszczy.

Okolo 1888 roku J. Świącicki poślubił Marię Henriettę Ehrlich, córkę Ernsta i Augusty z domu Fuchs, urodzoną 19 września 1865 r. w Chełmży.

W 1889 roku, budowniczy, przystąpił do budowy pierwszego, własnego domu na posesji przy ul. Gdańskiej nr 64 (Danzigerstrasse 136), realizatorem prac był przedsiębiorca budowlany Hermann Lewandowski, który był wieloletnim współpracownikiem Świącickiego. Początek lat 90. XIX wieku to w działalności budowniczego czas dużej popularności i aktywności zawodowej. W tym też czasie założył Fabrykę ornamentów sztukatorskich (Fabrik von Stuckornamenten für Facaden- und Innendekoration). Epizod ten jest istotny dla rozwoju bydgoskiego przemysłu budowlanego. Zakład J. Świącickiego był drugim w mieście tego typu i dał początek późniejszej nieco, prężnie rozwijającej się firmie Altmanna, chyba najważniejszej w branży sztukatorskiej na terenie Bydgoszczy.

Od 1893 r. był członkiem Bydgoskiego Banku Przemysłowego (Bromberger Gewerbebank eingetragene Genossenschaft mit unbeschränkter Haftpflicht), przy czym od 1909 roku, aż do śmierci, należał do jego rady nadzorczej, w której pełnił funkcję zastępcy przewodniczącego. Należał do Stowarzyszenia Właścicieli Ziemi i Domów (Der Verein der Grund- und Hausbesitzer) mającego siedzibę przy ul. Warmińskiego 25 (Gammstrasse 15). 30 kwietnia 1895 roku, usynowił przebywającego w sierocińcu Hugo Rudolfa Fiedlera, urodzonego 26 września 1892 roku w Schönebergu koło Berlina i nadał mu swoje nazwisko.

Jesienią 1913 roku Józef Świącicki wybrał się w podróż, na wypoczynek do zachodnich Niemiec. W drodze powrotnej, wsiadając do pociągu kolei podziemnej w Berlinie pośliznął się i upadł doznając silnego wstrząsu mózgu, który stał się bezpośrednią przyczyną zgonu. Zmarł w niedzielę 2 listopada 1913 roku w Berlinie. Pochowany został jednak w Bydgoszczy, na nowym katolickim cmentarzu (tzw. nowofarnym przy ul. Artyleryjskiej). Uroczystość pogrzebowa odbyła się o godzinie 15³⁰ w sobotę 8 listopada 1913 roku. Natomiast trzy dni później, w siedzibie Bydgoskiego Towarzystwa Szachowego miało miejsce specjalne spotkanie dla uczczenia jego pamięci, na którym był wspomniany przez przewodniczącego Towarzystwa, profesora Engelhardta i swojego dawnego przyjaciela, fabrykanta Petera.

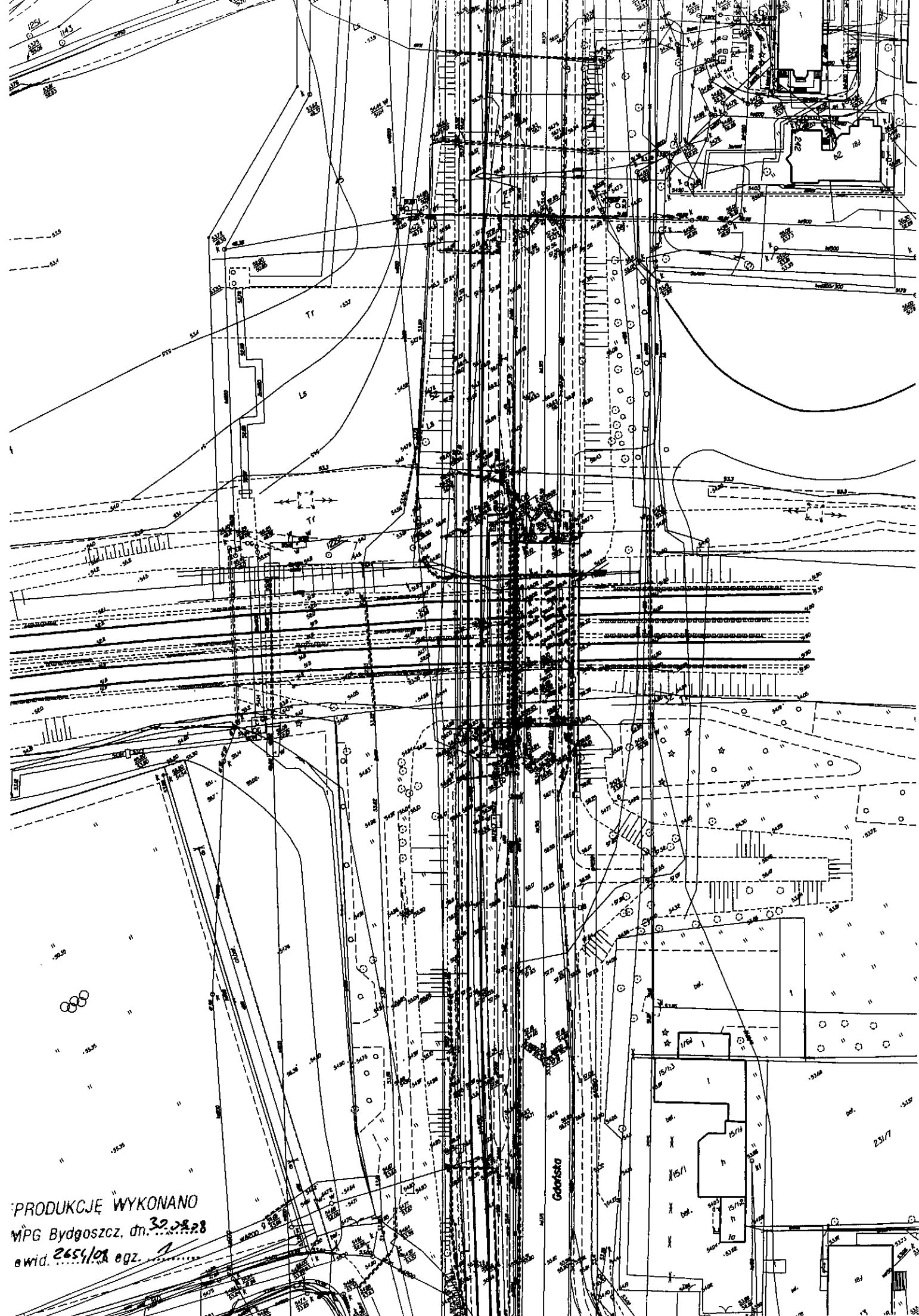
J. Świącicki był bydgoszczaninem z urodzenia i wyboru, budowniczym, człowiekiem o wszechstronnych zainteresowaniach, humanistą jak chyba bez przesady można go określić. Zdaniem jemu współczesnych był osobą o przychylnym usposobieniu, skromną, uczynną, doświadczoną i dobrze zorganizowaną.

Józef Świącicki, odszedł nagle i z czasem został zapomniany jak większość czynnych w Bydgoszczy architektów i budowniczych, którzy nadali charakterystyczny kształt miastu przełomu XIX i XX wieku, zdominowany przez zabudowę o różnych kostiumach neostylowych, wśród których pojawiają się akcenty secesji i modernizmu. Świącicki był projektantem, który operował właśnie takim zachowawczym repertuarem środków plastycznych, nawiązującym do historycznych form stylowych począwszy od gotyku przez barok po klasycyzm i współczesne mu motywy secesyjne. Był reprezentantem nurtu historyzmu. Autorem m.in. następujących kamienic i willi: Chocimska 1 (1885), Gdańska 113 (1886), Pomorska 63(1886), Piotra Skargi 3 (1886), Gdańska 86 (1887), Gdańska 88-90 (1888), Wełniany Rynek 7 (1889), Śniadeckich 30 (1889), Kujawska 4 (1890), Dworcowa 39 (1890), Gdańska 101 (1892), Stary Port 1-3 (1893), Jagiellońska 36 (1893), Zduny 11 (1895), Gdańska 63 / Cieszkowskiego 2(1895),

Pomorska 48 (1896), Wełniany Rynek 2 (1896), Pl. Wolności 1 (1896),
Cieszkowskiego 17 (1897), Cieszkowskiego 11 (1898), Cieszkowskiego 4 (1899),
al. Mickiewicza 17 (1906)

**Lista Radnych – inicjatorów uchwały w sprawie nadania nazwy
wiaduktowi wzdłuż ul. Gdańskiej, nad torami kolejowymi, prowadzącemu
do Myśliczyna: wiadukt imienia Józefa Święcickiego:**

1. Michał Sztybel
2. Tomasz Peper
3. Stefan Puchaczewski
4. Jan K...
5. ...
6. Robert Syg
7. Piotr G...
8. Piotr K...
9. Józef Włodarczyk
10. Ewa Starosta

PRODUKCJĘ WYKONANO
MPG Bydgoszcz, dn. 30.08.28
ewid. 2654/08 egz. 1

Górnika

15/13
15/14
15/15
15/16
15/17
15/18
15/19
15/20
15/21
15/22
15/23
15/24
15/25
15/26
15/27
15/28
15/29
15/30
15/31
15/32
15/33
15/34
15/35
15/36
15/37
15/38
15/39
15/40
15/41
15/42
15/43
15/44
15/45
15/46
15/47
15/48
15/49
15/50
15/51
15/52
15/53
15/54
15/55
15/56
15/57
15/58
15/59
15/60
15/61
15/62
15/63
15/64
15/65
15/66
15/67
15/68
15/69
15/70
15/71
15/72
15/73
15/74
15/75
15/76
15/77
15/78
15/79
15/80
15/81
15/82
15/83
15/84
15/85
15/86
15/87
15/88
15/89
15/90
15/91
15/92
15/93
15/94
15/95
15/96
15/97
15/98
15/99
15/100